

Sammendrag:

Vekket av rumlelinjer. Rapport fra førere som har sovnet bak rattet

Rumlelinjer anses som tiltak for å forebygge ulykker der bilførere krysser midtlinje eller kantlinje. Selv om det er dokumentert at rumlelinjer reduserer ulykkesrisikoen, er det ikke vist tidligere i hvilken grad dette gjelder trøtthetsrelaterte ulykker. Derfor spurte vi bilførere som aktivt husket at de hadde sovnet bak rattet, om rumlelinjer hadde hatt betydning for konsekvensene av hendelsen. Vår analyse viser at rumlelinjer påvirker konsekvensene av sovning bak rattet. Blant annet viste det seg at færre tilfeller av sovning endte opp med utforkjøring der rumlelinjer fantes.

Spørreskjemadata ble samlet inn fra 2567 norske førere for å fange opp hendelser med trøtthet og rumlelinjer. Andelen førere som husket at de hadde sovnet bak rattet, var 26 prosent. Svarene fra disse "sovende" førere ble analysert, med følgende konklusjoner:

- Rumlelinjer fantes i 28 prosent av tilfellene der føreren sovnet bak rattet.
- Sekstifire prosent av førerne som sovnet på veger der det var rumlelinjer, svarte at de ble vekket av linjene.
- Andelen søvnhendelser som førte til utforkjøringer, var mindre der det var rumlelinjer (1,9 prosent) enn der det ikke var rumlelinjer (4,9 prosent)
- Det var lite som tydet på at det å bli vekket av rumlelinjer er farlig, dvs at det ikke er forbundet med andre farlige hendelser, for eksempel ved at føreren overreagerer (utforkjøring eller kjøring inn i motsatt kjørefelt).
- Det er mer sannsynlig at det å bli vekket av rumlelinjer minsker risikoen for alvorlige hendelser (utforkjøring eller kjøring inn i motsatt kjørefelt) enn omvendt.

Så vidt vi vet er dette første gang man kan vise at rumlelinjer reduserer ulykkestall ved å begrense konsekvensene av kjøring i trøtt tilstand.

Det skal bemerkes at disse funnene baseres på selvrapporterte hendelser. Hvorvidt rumlelinjer er fremtredende i hukommelsen, kan være avhengig av om føreren kjørte over dem eller ikke.

Dermed bør disse funnene ses i sammenheng med data fra mer objektive studier for å gi grundigere kunnskap om hvordan rumlelinjene påvirker bilførerne og risikoen for ulykker. På denne måten kan rumlelinjer bli benyttet mest mulig effektivt av vegmyndigheter framover.